

det i saa Fald vil blive muligt at fjerne de Ulykker, som ere fremkomne paa Grund af det System, vi leve under. Deri bestaar netop Forstellen mellem den højtærede Minister og mig. Jeg har bestræbt mig for at komme til Klarhed over, hvorledes vi skulle være i Stand til at kunne bibeholde Stordriften, som absolut har sine økonomiske Fordele. Det kan ikke nytte noget at benægte det, det kan ikke nytte noget, at man staar op og siger, at vi skulle affstasse Jærnbaner, Telegrafvæsen, Postvæsen o. s. v., Samfærdselsmidlerne, som have skabt saa store Fordele for hele Samfundet — det vilde være et Tilbagekridt, som det næppe vilde falde nogen her ind at foreslaa. Men naar vi ikke ville affstasse alle disse Fordele ved Stordriften, ved Sammenlægning af Kapital, ved Produktion i Fællesskab, maatte det saa ikke være vor Opgave at forsøge paa at faa alle disse Fordele, som vi ere enige om, at dette absolut indvinder for os alle, for Samfundet i Almindelighed, fordelt paa dem, som ere med til at arbejde under disse Forhold, og ikke blive ved med at holde paa et System, som for hver eneste Dag, der gaar, skaber færre og færre velhavende og flere og flere fattige. Det forekommer mig, at det var det, vi skulle bestræbe os for at komme hen imod. Den højtærede Minister udtalte over for mine Udtalelser om dette Punkt, at han lige saa lidt som Kommissionen troede paa, at det vilde være muligt at godtgøre, at den Maade, jeg og mine Partifæller ere inde paa, nemlig dette, at gøre Produktionen samfundsmæssig, var forvarlig og rigtig, eller at Samfundet kunde organisere sig saaledes. Jeg skal sige til den højtærede Minister, at det forekommer mig, at denne Paastand, at det ikke er muligt at godtgøre dette, er lidt dristig. En anden Sag er, om det vil være muligt for mig at overbevise den højtærede Indenrigsminister og hans Meningsfæller om, at det er rigtigt; det kan selvfølgelig maasse være ugørligt, og et saa forfængeligt Haab nærer jeg i det mindste i Øjeblikket ikke. Men at det ikke skulde være gørligt at paavise Eksempler paa dette, at det ikke skulde være muligt at godtgøre — hvad saa mange beskæftige sig med i dette Øjeblik hele Verden over — Fordelen ved at tilegne hele Befolkningen de Goder, som Produktionen, jo mere den bliver lagt sam-

men, yder Samfundet, det tror jeg ikke paa. Jeg tror sikkert, at det vilde lykkes mig at godtgøre det, dersom der var tilstræffelig Tid til, at jeg kunde gøre det, ikke netop under Behandlingen af det nuværende Lovforslag, men der kommer jo ogsaa andre Lejligheder, hvor det vil kunne godtgøres. Det vil jo kunne ske paa mange andre Maader og mange andre Steder end netop nu her i dette Øjeblik.

Over for de enkelte bestemte Punkter, som der har været Tale om med Hensyn til Lovforslaget, bemærkede jo den højtærede Minister, at Modstanden mod Dispensationsretten var særlig besynderlig fra Lovforslagets Venners Side. Jeg kan saa godt forstaa den højtærede Ministers Standpunkt her, det maa selvfølgelig være ham mest besynderligt, at Vennerne af Lovforslaget ikke kunne indse Nødvendigheden af denne Dispensationsret, naar de forlange saadanne Regler, som de forlange i dette Lovforslag. Det er jeg fuldstændig enig med den højtærede Minister i, og det er da kun min Sag at sige, hvorfor vi andre ere Modstandere af Dispensationsretten. Det ere vi, fordi vi mene, at Dispensationsretten i og for sig kan blive vilkaarlig — bliver den det ikke under denne Minister, bliver den det sandsynligvis under en anden — og at det derfor ikke er rigtigt paa et saa vigtigt Omraade som vore Erhvervsforhold fra Lovgivningsmagtens Side at give Love, hvor der er en saadan Uendelighed af Dispensationer, og hvor en saa stor Magt er lagt i en enkelt Mandts Haand, som her er. Derfor ere vi selvfølgelig Modstandere af Dispensationsretten.

Hvad nu angaar det Spørgsmaal, som man har beskæftiget sig overordentlig meget med baade fra den højtærede Ministers og fra ærede Medlemmers Side, som have haft Ordet i denne Sag, nemlig Jagtprøverne, skal jeg saa vel over for den højtærede Minister som over for de ærede Medlemmer dvæle lidt ved dette Spørgsmaal for at belyse det nærmere fra mit Standpunkt. Det, man særlig har villet paastaa, og det, som den højtærede Minister baade under denne Forhandling, og den Gang, da vi havde Lærkeloven til Behandling, hævdede som sit Standpunkt over for denne Sag, er, at Jagtprøverne særlig skulde være til Gavn for Lærkelgenes Uddannelse,